

Brussel, 18.6.2019
C(2019) 4419 final

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

van 18.6.2019

**over het ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan van Nederland
voor de periode 2021-2030**

{SWD(2019) 227 final}

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

van 18.6.2019

over het ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan van Nederland voor de periode 2021-2030

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 663/2009 en (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU en 2013/30/EU van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2009/119/EG en (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad¹, en met name artikel 9, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Krachtens Verordening (EU) 2018/1999 moet elke lidstaat bij de Commissie een ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan indienen met betrekking tot de periode 2021-2030, overeenkomstig artikel 3, lid 1, van die verordening, en bijlage I daarbij. De eerste ontwerpen van geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen moesten uiterlijk op 31 december 2018 worden ingediend.
- (2) Nederland heeft op 20 december 2018 een ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan ingediend. De indiening van dit ontwerpplan vormt de basis en een eerste stap van het iteratieve proces tussen de Commissie en de lidstaten met het oog op de voltooiing van de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen en de uitvoering daarvan.
- (3) Op grond van Verordening (EU) 2018/1999 moet de Commissie de ontwerpen van geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen beoordelen. De Commissie heeft een uitgebreide beoordeling van het ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan van Nederland verricht, rekening houdend met de relevante elementen van Verordening (EU) 2018/1999. Die beoordeling² wordt samen met de onderhavige aanbeveling gepubliceerd. De onderstaande aanbevelingen zijn op die beoordeling gebaseerd.
- (4) De aanbevelingen van de Commissie kunnen met name betrekking hebben op i) het ambitieniveau van de doelstellingen, streefcijfers en bijdragen met het oog op de collectieve verwezenlijking van de doelstellingen van de energie-unie en met name de 2030-streefcijfers van de Unie inzake hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, alsook het niveau van interconnectiviteit op elektriciteitsgebied waar de lidstaat naar streeft in 2030; ii) beleidslijnen en maatregelen die verband houden met de doelstellingen op het niveau van de lidstaat en de Unie, en andere beleidslijnen en maatregelen met potentiële grensoverschrijdende gevolgen; iii) eventuele aanvullende

¹ PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1.

² SWD(2019) 227 final.

beleidslijnen en maatregelen die mogelijk vereist zijn in de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen; iv) wisselwerkingen tussen en samenhang van bestaande en geplande beleidslijnen en maatregelen die zijn opgenomen in het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan binnen één dimensie en tussen verschillende dimensies van de energie-unie.

- (5) Bij de opstelling van haar aanbevelingen heeft de Commissie er enerzijds rekening mee gehouden dat zij bepaalde gekwantificeerde geplande bijdragen van alle lidstaten bij elkaar moet optellen om de ambitie op Unieniveau te bepalen, en dat zij anderzijds de betrokken lidstaat voldoende tijd moet bieden om terdege rekening te houden met de aanbevelingen van de Commissie voordat die lidstaat de laatste hand legt aan zijn nationale plan.
- (6) De aanbevelingen van de Commissie met betrekking tot de ambities van de lidstaten op het gebied van hernieuwbare energie zijn gebaseerd op de formule die is vastgesteld in bijlage II bij Verordening (EU) 2018/1999 en die is gebaseerd op objectieve criteria.
- (7) Wat de energie-efficiëntie betreft, zijn de aanbevelingen van de Commissie gebaseerd op de beoordeling van het nationale ambitieniveau dat in het ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan naar voren is gebracht, in vergelijking met de collectieve inspanningen die nodig zijn om de doelstellingen van de Unie te bereiken, rekening houdend met de informatie die eventueel is verstrekt over specifieke nationale omstandigheden. De definitieve nationale bijdragen op het gebied van energie-efficiëntie moeten het kosteneffectieve potentieel voor energiebesparingen weerspiegelen en moeten worden onderbouwd met een robuuste langetermijnrenovatiestrategie en maatregelen tot uitvoering van de verplichting inzake energiebesparingen uit hoofde van artikel 7 van Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad³. De lidstaten moeten ook aantonen dat zij naar behoren rekening hebben gehouden met het beginsel „energie-efficiëntie eerst”, met name door uit te leggen hoe energie-efficiëntie bijdraagt tot de kosteneffectieve verwezenlijking van de nationale doelstellingen inzake een concurrerende koolstofarme economie, energievoorzieningszekerheid en de bestrijding van energiearmoede.
- (8) Op grond van de governanceverordening moeten de lidstaten een algemeen overzicht geven van de investeringen die nodig zijn om de in het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan vastgestelde doelstellingen, streefcijfers en bijdragen te bereiken, samen met een algemene beoordeling betreffende de bronnen van die investeringen. De nationale energie- en klimaatplannen moeten de transparantie en voorspelbaarheid van nationale beleidslijnen en maatregelen waarborgen, teneinde te zorgen voor investeringszekerheid.
- (9) Tegelijkertijd heeft de Commissie in het kader van de cyclus 2018-2019 van het Europees semester sterk de nadruk gelegd op de investeringsbehoeften van de lidstaten op het gebied van energie en klimaat. Dit komt tot uiting in het landverslag 2019 voor Nederland⁴ en in de aanbeveling van de Commissie voor een aanbeveling van de Raad

³ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van de Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 1).

⁴ SWD(2019) 1018 final.

aan Nederland⁵, als onderdeel van het proces van het Europees semester. De Commissie heeft bij haar beoordeling van de ontwerpen van geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen rekening gehouden met de bevindingen en aanbevelingen van het meest recente Europees semester. De aanbevelingen van de Commissie zijn complementair met de meest recente landspecifieke aanbevelingen die zijn gedaan in het kader van het Europees semester. De lidstaten moeten er ook voor zorgen dat in hun geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen rekening wordt gehouden met de meest recente landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester.

- (10) Bovendien is in de governanceverordening bepaald dat elke lidstaat in zijn ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan – dat uiterlijk op 31 december 2019 moet worden ingediend – terdege rekening moet houden met eventuele aanbevelingen van de Commissie en dat, indien de betrokken lidstaat geen gevolg geeft aan een aanbeveling of een aanzienlijk deel daarvan, de lidstaat dit moet motiveren en zijn redenen openbaar moet maken.
- (11) Indien van toepassing moeten de gegevens die de lidstaten vermelden in hun geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen en latere actualiseringen daarvan dezelfde zijn als de gegevens die zij indienen bij Eurostat of het Europees Milieuagentschap. Voor de berekening van de grondslag voor modellen en prognoses is het cruciaal dat dezelfde bron en, indien beschikbaar, Europese statistieken worden gebruikt. Het gebruik van Europese statistieken maakt het mogelijk de gegevens en de prognoses in de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen beter te vergelijken.
- (12) Alle elementen van bijlage I bij Verordening (EU) 2018/1999 moeten worden opgenomen in het definitieve geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan. In dit verband moet worden beoordeeld wat de geplande beleidslijnen en maatregelen voor gevolgen hebben op macro-economisch vlak, op de volksgezondheid, het milieu, de werkgelegenheid, het onderwijs, de vaardigheden en op sociaal vlak. Het publiek en andere belanghebbenden moeten worden betrokken bij de voorbereiding van het definitieve geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan. Deze en andere elementen zijn nader beschreven in het werkdocument van de diensten van de Commissie dat samen met deze aanbeveling wordt gepubliceerd⁶.
- (13) Het ontwerpplan is voornamelijk gebaseerd op het bestaande beleid van Nederland, met name het coalitieakkoord van 2017 en het energieakkoord van 2013. Met betrekking tot de dimensies van de energie-unie moeten er verschillende elementen worden toegevoegd, zowel in verband met het voorgestelde ambitieniveau en de bijbehorende beleidslijnen en maatregelen als met de bijbehorende effectbeoordeling. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de onderlinge verbanden tussen de dimensies decarbonisatie en energie-efficiëntie en de andere dimensies, met name door meer concrete en kwantificeerbare doelstellingen met betrekking tot energiezekerheid, de interne markt en onderzoek, innovatie en concurrentievermogen op te nemen, en door toe te lichten hoe die doelstellingen de verwezenlijking van de ambities betreffende decarbonisatie, hernieuwbare energie en energie-efficiëntie ondersteunen. Er moet beter worden toegelicht hoe rekening is gehouden met het beginsel „energie-efficiëntie eerst”. Tevens moeten de doelstellingen in het kader van de dimensie

⁵ COM(2019) 519 final van 5.6.2019.

⁶ SWD(2019) 227 final.

onderzoek, innovatie en concurrentievermogen de inspanningen ondersteunen die voor de andere dimensies van de energie-unie zijn gepland.

- (14) Het definitieve geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan zou gebaat zijn bij een uitbreiding van de aspecten inzake concurrentievermogen, zodat daar specifiek de sector koolstofarme technologieën onder valt, onder meer voor de decarbonisatie van energie- en koolstofintensieve industriële sectoren. Meetbare doelstellingen voor de toekomst die op die basis zijn vastgesteld, zouden nuttig zijn, evenals beleidslijnen en maatregelen om deze te bereiken, met passende koppelingen naar het ondernemings- en industriebeleid.
- (15) De aanbevelingen van de Commissie voor Nederland zijn gebaseerd op de beoordeling van het ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan van Nederland dat samen met deze aanbeveling wordt gepubliceerd⁷.

BEVEELT NEDERLAND AAN DE VOLGENDE MAATREGELEN TE NEMEN:

1. Het welkome ambitieniveau van een aandeel hernieuwbare energie van 27-35 % voor 2030 als bijdrage van Nederland aan de EU-doelstelling voor 2030 inzake hernieuwbare energie onderbouwen door middel van gedetailleerde en gekwantificeerde beleidslijnen en maatregelen die in overeenstemming zijn met de verplichtingen uit hoofde van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad⁸ op een wijze die een tijdige en kosteneffectieve verwezenlijking van deze bijdrage mogelijk maakt. Een indicatief traject opnemen dat alle referentiepunten overeenkomstig artikel 4, onder a), punt 2), van Verordening (EU) 2018/1999 bereikt. Ervoor zorgen dat het in bijlage I bij Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad⁹ vastgestelde streefcijfer inzake hernieuwbare energie voor 2020 volledig wordt gehaald en vanaf 2021 ongewijzigd wordt gehandhaafd, en uiteenzetten hoe Nederland van plan is een dergelijk basisaandeel te verwezenlijken en te handhaven. Trajecten en dienovereenkomstige maatregelen in de sector verwarming en koeling en de vervoersector presenteren met het oog op het indicatieve streefcijfer in artikel 23 van Richtlijn (EU) 2018/2001 en het streefcijfer voor vervoer in artikel 25 van Richtlijn (EU) 2018/2001. Aanvullende informatie verstrekken over de vereenvoudiging van administratieve procedures betreffende het stimulerende kader voor de consumptie van zelfgeproduceerde hernieuwbare energie en hernieuwbare-energiegemeenschappen overeenkomstig de artikelen 21 en 22 van Richtlijn (EU) 2018/2001.
2. De bijdrage betreffende het eindenergieverbruik herzien, gezien de noodzaak om meer inspanningen te leveren om het EU-streefcijfer inzake energie-efficiëntie voor 2030 te bereiken, en aanvullende beleidslijnen en maatregelen bepalen waarmee verdere energiebesparingen tegen 2030 kunnen worden verwezenlijkt. Een

⁷ SWD(2019) 227 final.

⁸ Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82).

⁹ Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG (PB L 140 van 5.6.2009, blz. 16).

opsomming geven van beleidslijnen en maatregelen die de reeds bestaande beleidslijnen en maatregelen aanvullen met het oog op de verwezenlijking van de doelstellingen van Nederland op het gebied van energie-efficiëntie voor 2020. De verwachte effecten op het gebied van energiebesparing, de periode voor de uitvoering ervan en de beoogde sectoren moeten worden opgenomen in het definitieve geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan. De inspanningen met betrekking tot de regelingen voor verplichte energiebesparing na 2020 voortzetten, rekening houdend met het feit dat de energiebesparingsverplichting in 2021-2030 ambitieuzer is dan de huidige verplichting.

3. De maatregelen ter ondersteuning van de doelstellingen op het gebied van de energiezekerheid met betrekking tot de diversificatie en de vermindering van de energieafhankelijkheid specificeren, met inbegrip van maatregelen die flexibiliteit en toereikendheid van de elektriciteitsopwekking garanderen in het licht van de ambitieuze doelstelling inzake hernieuwbare energie.
4. De tussen 2021 en 2030 te verwezenlijken nationale doelstellingen en financieringsdoelstellingen op het gebied van onderzoek, innovatie en concurrentievermogen verduidelijken, met name in verband met de energie-unie, zodat deze gemakkelijk meetbaar zijn en geschikt zijn om de verwezenlijking van de doelstellingen voor de andere dimensies van het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan te ondersteunen. Deze doelstellingen onderbouwen met specifieke en adequate beleidslijnen en maatregelen, met inbegrip van beleidslijnen en maatregelen die in samenwerking met andere lidstaten worden ontwikkeld, zoals het Europees strategisch plan voor energietechnologie.
5. De reeds uitstekende regelingen inzake regionale samenwerking in het Pentalaterale Energieforum verdiepen op basis van de politieke verklaring van 4 maart 2019, zodat deze regionale samenwerking ook in het bijzonder betrekking heeft op de ontwikkeling en monitoring van de nationale energie- en klimaatplannen, met name voor relevante kwesties van grensoverschrijdende samenwerking.
6. Een algemeen overzicht geven van de investeringsbehoeften om de klimaat- en energiedoelstellingen te bereiken, en een algemene beoordeling geven van de bronnen van die investering, met inbegrip van passende financiering op nationaal en regionaal niveau.
7. Een lijst opstellen van alle energiesubsidies, met inbegrip van met name subsidies voor fossiele brandstoffen, en getroffen maatregelen en plannen om deze uit te faseren.
8. De analyse van de interacties met het beleid inzake luchtkwaliteit en emissie in de atmosfeer aanvullen met meer kwantitatieve informatie, ten minste met inbegrip van de vereiste informatie over de verwachte uitstoot van luchtverontreinigende stoffen in het kader van de geplande beleidslijnen en maatregelen.

9. Zorgen voor een betere integratie van rechtvaardige en billijke transitie-aspecten, met name door dieper in te gaan op de sociale gevolgen en de impact op de werkgelegenheid en de vaardigheden die de geplande doelstellingen, beleidslijnen en maatregelen met zich meebrengen. Een specifieke beoordeling van kwesties in verband met energiearmoede toevoegen, met bijbehorende doelstellingen of specifieke beleidslijnen of maatregelen, zoals vereist uit hoofde van Verordening (EU) 2018/1999.

Gedaan te Brussel, 18.6.2019

Voor de Commissie
Miguel Arias Cañete
Lid van de Commissie

